

TOTS MORTS

Un retrat (a brotxades) de la societat actual

27-09-2006

María Toledano

www.rebellion.org

*Prefereixo parlar amb les velles senyores que expliquen aparells domèstics;
després amb els bojós; en últim lloc, amb la gent sensata.*

Sören Kierkegaard (1837)

Morts llunyanes, secció política internacional, a Iraq i Afganistan, Líban i Ciudad Juárez, Gaza i Colòmbia; ofegats, blaus o tornassols -demà seran arqueologia submarina- en les platges de l'estret Mediterrani i sota els emblanquits hivernacles del mar de plàstic d'Almeria; morts diàries en les fronteres -societat, subsecció de successos-, a pals per ser dona i escapar de la tirania, per okupa, roig, deficient o delinqüent; morts quotidianes en els hospitals privats i en els del règim general, en les presons; morts en vida, prejubilats i jubilats, aturats i població activa, consumistes, cursillistes, drogoaddictes, lladres i traficants, aficionats a les activitats a l'aire "lliure", cicloturistes, alienats, votants; la societat occidental travessa una època plena -plena- d'absències; extraviats de penosa malaltia degenerativa i d'avorriment (una mort gens dolça), morts de cinisme i desencant (una mort conscient, lenta i trista), somrients cadàvers -per no plorar- que caminen i treballen, vegeten, resisteixen les humiliacions i sortegen -a costa de la impossible dignitat- els obstacles, les mirades lascives dels seus caps (elles) i les insultants paraules (elles i ells) dels mateixos caps; patrons amb rostre de cera i res, mans humides, brutes, sagnants d'història oral, haurien d'acabar empalats, guillotinat, afusellats, penjats, electrocutats, trepitjats o desmembrats pels seus propis cavalls seguint un vell ritual; l'harmonia dels cementiris ha estat substituïda per l'algarabia i les rebaixes/ofertes/promocions dels centres de concentració comercial, un nombre (imaginari) tatuat a l'avantbraç, amb el temps es torna verdós, un espai on centenars d'éssers morts, arrossegant carros oscil·lants, sorollosos taüts de metall, paguen amb targetes de crèdit, targetes d'identitat i plàstic dur, plàstic almeriense, un gran negoci per al fabricant, que protegeix i lliga amb la mateixa força -sota la mateixa sufocant calor- que les cadenes d'abans, Germinal, de sempre, La Taverna, d'avui; ferros, filats de pinxos, vidres trencats -un Guantanamo a cada casa de veïns, a cada família feliç amb fills i amants- i fils daurats que ens subjecten amb vigor a la salut i a la vida (per seguir pensant amb una pedra de moli a l'esquena) i dissimular, mirar cap a un altre banda, de soslayo, perquè no ens vegin; El País -instrument de la formació del gust nacional- llança la guia de salut -"per millorar el teu benestar i el de tota la teva família", es dirigeixen a cadascun de nosaltres- de la Clínica Maig, en anglès, Maig Clinic, l'empori mèdic-mercantil situat a Rochester, Minnessota, EUA, una ciutat, have a nice day, envoltada de boscos, fonendoscòpis, malalts (milionaris) i infermeres; els morts, amb expressió d'enterrament sense àgape, vaguen pel metro i l'autobús, enganxats a l'explotació quotidiana, a un best-seller, a les lletres bancàries que vencen i convencen; ens venem, amortajados, vestits de diumenge i en somnis; som el que valem, força de treball, cossos erguidos i capacitats, disposats i marcial pel sofriment; ens miren les dents sense dir-ho, zombis de George A Romero, metàfora del desenvolupament del capitalisme; morim per la boca, per parlar a deshora, quan no convé, i per callar; sempre morts, tots morts; la vida en marxa està en un altre lloc, en altres terres -potser calentes, en aigües tropicals, és possible que

tampoc estigui allà, mai se sap a ciència certa-, en una altra forma d'organitzar les relacions humanes i laborals; la vida és un instant de lucidesa que desaparegué -ningú recorda quan ni com, potser sols existí en la imaginació transhumant i col·lectiva-juntament amb les idees -en l'actualitat, ocurrencies- que impulsaven la transformació social, teories i projectes de canvi social, en l'actualitat "Canvi Social" és una assignatura (crèdits, sic) de les facultats de sociologia, la disciplina del capitalisme, la que ajuda a detectar i corregir qualsevol moviment -tendència- en el cos social contrari als principis de les multinacionals, la sociologia com logos del capitalisme, semblant a la indústria dels tranquil·litzants i psicofàrmacs, venuts als països desenvolupats, a Europa es devoren; a Àfrica -El jardiner fidel, John Le Carré- encara no hi han arribat, allà venen poca cosa, quasi res, no fa falta, moren sense pausa, en ocasions s'ajuda amb l'empenta d'una borratxa infanteria local ensinistrada per mercenaris, companyies de seguretat, i quan deixen de respirar no s'enterren, perquè, allà desapareixen de variades causes generant ingressos, ONG's, capital circulant, fix i variable, stock-options pels gestors, també estan morts en vida tot i que no ho sàpiguen, potser sí, i sofreixen, espero i desitjo, morts fixes i variables, d'infart, beneficis i Ferrari, de caviar i cocaïna, morts errants, viatgers del futur imperfecte amb terreny gris marengo, ja no fumen, creuen que viuran més, ingenus, mengen verdures manipulades i s'aprimen, peix a la planxa i s'aprimen, peixos fabricats que mai conegueren el mar (mai foren peixos, tret de piscina) i no compren res a terminis, a trenta, seixanta i noranta sense recàrrec -tenen feixos, quasi raïmes, de paper moneda, diner de l'especulació immobiliària i altres maniobres-, "demà es fia", ingereixen també fulles d'herba, no, això no, això eren uns ripios, crec, d'algun poeta, agrada als joves, serà per l'herba, semblant a l'afició per Boudelaire, el maldit de la perversió, l'absenta i la rebel·lia; en cada diari afloren mil causes però els joves desapareixen -la majoria s'amaga, còmplices, culpables-, estan en altres batalles, cada hora, minut, segon, perden energia, resignats al seu infortuni i silenci, espès i dur silenci, somniant un món perdut o per venir, un territori de vius i estacions esperança, de carn i pell i carícies i tendresa i dolços petons i mirades apassionades i saliva fresca i alegria i, tot i així, cada any transcorregut van construïnt a poc a poc, a cop de decepció i desencant i pedrades i ETT's i explotació, la seva cartografia privada, pensaments formulats, concebuts, en la càlida intimitat de les seves habitacions, viuen rodejats d'escombraries però ja no pensen en la revolució, no imaginem que sigui possible viure d'una altra manera, i es conformen amb mil euros bruts (el que arribi) fins el dia del judici, ja arribà, ho relatà Quevedo en un Somni i sortien neoconservadors, abans s'anomenaven d'una altra manera; vides segades o truncades -arbrades perdudes, *healdos* negres- presidides per les despulles del postfordisme, del tele-treball, de la precarietat laboral, psicològica; creix el desemparament i les frustrants relacions sentimentals via internet- a qualsevol cosa se l'anomena relació en el sistema universal de dominació- i augmenten les agències matrimonials i el sexe ràpid i la imparabile acceleració sense sexe i les prostitutes en els diaris, sense foto o amb discretes imatges, secció de contactes, per evitar tocar-nos i reconèixer-nos, una altra manera d'ignorar-nos a distància, de lluny, inventant una fantasia -quasi totes iguals- que justifiqui la naturalesa de l'existència -el que queda d'ella- al temps que les restes del miratge, el somni de la raó -dormir és una altra forma d'estar mort-, per això dormen tant els depressius- s'escapen cada matí, al despertar-se a les cinc, sis, set, vuit, a les nou passades sols els notaris amb notaria i pernils a la dispensa i alguns registradors de províncies, tres gendres perfectes, mantinguts, i Rodríguez Zapatero, ell s'aixecarà abans per jugar a bàsquet, això ho va inventar un capellà anglosaxó veient que per les seves terres plovia molt; avui ens aixequem del terra, arrugats camperols de Saramago -quan era Saramago- i també obrim els ulls a les mitges i els quarts, amb la ràdio incrustada al cervell, algunes catòliques o neocatòliques, nacional-catòliques, espanyolíssimes i la dutxa, diuen, fa olor a primavera, a frescor salvatge, a compresa amb ales, a sensació de llibertat, encara que estiguem a novembre i ploïu i faci fred i la calefacció costi massa diners i el nen no vulgui vestir-se per anar al col·legi i la nena no vulgui vestir-se per anar al col·legi i segueixi fent fred, el calor s'escapa per les finestres que mai tanquen bé,

després ve el cafè i els cereals -a la manera dels bòvids- que és bo, insisteixen, per a l'intestí, a la merda amb l'intestí, amb el gruixut i el prim, cafè amb conyac, cigalons, al bar, amb porres i xurros i queden llànties de grassa al mono, portem el mono gravat, imprès; ens aixequem renegant; alguns no es desperten mai, per què, saben que estan per estar, per la estadística i el PIB i no s'esforcen en enganyar a ningú, no tenen res per fer, ni raó per aixecar-se, no han d'encendre l'ordinador per treballar i no van per la vida com una maleta, amb rodes, amb pressa de telèfon portàtil, anomenat mòbil (mobile) com si es mogués sol o impulsat per una energia, el llenguatge -tres-centes paraules- és una altra forma d'infantilització i per això regna, potser des del congelador, aquell conegut filonazi, Walt Disney, també extint, serà mentida: "L'armonia de la nostra mediocritat actual acaba fent-me creure en els paradisos al revés. La ramploneria se'ns ha ficat de tal manera en les venes, que com més banals, burdos i idiotes som, més ens admirem mútuament", anotà Miguel Torga al 1953 (Diarios 1932-1987, Alfaguara), un altre difunt i portuguès, dos cops difunt; l'aparença ha convertit lo real-material en una falsedat més, ja no existeix la realitat, els idealistes, sense saber-ho, han triomfat; l'antiga observació de Torga s'ha estès, es fa present immediat, la penetrant mirada de la mercadotècnia crea l'entorn, aparentar és mentir, de la mateixa manera que les armadures i la frígida heràldica d'ahir són els masters d'avui, masters de l'univers financer, la costosa agenda per aquells que no tenen llinatge i han de comprar-lo, alguns no necessiten passar penalitats, tot i que no sàpiguen anglès -aquí ningú sap anglès a part del sector serveis, quatre paraules- sempre ha estat així, una minoria i la resta a purgar, hauríem d'empalar-los també; l'ordinador s'entossudeix en escriure "divers" enlloc de "univers", corregeix a la seva i tindrà raó, la màquina inventa el llenguatge alterant els significats (quelcom semblant, més complex, es relata a la novel·la El homóvil de Jesús López Pacheco), com si la falsa diversitat -tan lloada en aquests temps d'homogeneïtzació- fos quelcom diferent a un gruixut catàleg d'IKEA amb les seves llampares i els seus sillons, Benvinguts a la república independent de casa teva, república independent aquí, serà una ironia, Spain is different, la zona vedada on procreen a la seva voluntat els Borbons nàutics i la suposada intimitat de la llar és un aterrador refugi i els nens corren, són nens encara que estiguin quasi morts i el marit -sempre hi ha un marit exercint de tal- beu cervesa veient les repeticions de les repeticions de les repeticions de les repeticions dels gols del diumenge, de tots els diumenges, de tots els gols, encara que sigui dijous o dimarts, i el menjar es crema al microones, i després toca la planxa i prepara la roba per demà, corre, corre, que comença la sèrie, aquesta que tant t'agrada i tu vas i poses cara de que t'agrada, cara de res, tots morts; "la lluna és la consciència de la terra" escrigué Kierkegaard, anticipant-se al surrealisme, hagués pogut ser també Rimbaud, entre viatge i viatge; sedats, anestesiats, vilipendiats, humiliats, som col·leccions de morts, de matèria inerta, variada i multiforme, "faci la seva col·lecció de morts", podria vendre's als quioscos de diaris, amb la premsa del diumenge, "es venen relíquies i òrgans de mort il·lustre, raó aquí", així vengueren el mur de Berlín, a trossos -així ha construït l'església catòlica, la insaciable cristianitat, el seu bestiar i santoral-, una àmplia galeria, embolcalls transparents, que inclogués la tèbia esquerra del vell Timonel, un parietal de Hitler, ulleres de Bill Gates, la popular i decadent melena de Verónica Lake o el penis erecte, intrigant i ferotge, de Rasputin, no, això és peça de museu, ho explicà un diari fa poc -ho anomenen informació- i el cediran -en usufructe, why not?- a un nordamericà per decorar la seva piscina, de perxer, o a un xec saudí, amic de la família Bush, embadurnat d'or, pel mateix; comerciaren amb un mur ple de pintades, graffitis, i, sense explicar-ho, aixequen balles al desert del Sàhara i de Texas; el capitalisme ho ven tot, és la seva força i determinació, inclús el que no es pot, a priori, enutjar; privatitzaran l'aire i pagarem per respirar -alguns morts encara respirem per molestar-, està al caure, aviat, primer van ser els aliments bàsics i l'aigua, la propietat és un robatori, el cos és un robatori, l'esperit és un invent semblant a la subjectivitat, recordo les diatribes de Larra -amb una armilla groga de seda, potser fos Wilde, o els dos, poc importa-, el periodista millor pagat de la seva època explica Rafael Reig a Manual de literatura per acaníbals (Debate, 2006), l'indiscutible

canon literari d'esquerres i no aquests ampulosos receptaris -pastilles recobertes de la xocolata blanca de l'autosatisfacció- de Harold Bloom, un senyor engreït que s'assembla a Churchill, premi Nobel de literatura al 1953, i sense venir a conte -potser si- que apareix, aquí, junt a Mariano José -sens dubte, un autèntic nom de mort-, aquell Rafael Cansinos Assens, escriptor sense lectors, traductor de mil llengües -passades pel francès- parent de Margarita Carmen Cansino (en algun lance va perdre la "s"), àlies Rita Hayworth, Gilda, els falangistes tiraven pintura als cartells (i Glenn Ford, sense adonar-se'n, en la seva mansió o cementiri marí) quan estrenaren la pel·lícula, seria pel vestit, i això que era en blanc i negre, però això ja s'ha explicat molt i bé; alegres nois de Falange, guapos i nets, aquests pistolers de Falange sempre acaben apareixent quant s'escava una mica per les terres d'Espanya, en això s'assemblen a la majoria d'empleats de PRISA que sempre llueixen ben vestits i nets -serà per efecte del col·legi del Pilar i les seves ramificacions-, per això i per ser fills del franquisme, tardofranquisme, neofranquisme, alguns no moren del tot, són "no-morts", Nosferatu, vampirs, es reproduïxen, canvien d'aspecte i segueixen, perviuen, els mateixos gossos i els seus collars de perles, de bitllets, de xecs al portador, paper moneda, capital fix i de nou, com abans, circulant, tot circula i es repeteix, transformant-se, és la guerra eterna d'Heràclit; tot i la modernitat de l'ipod i altres sorprenents aparells, les noves tecnologies de la comunicació, queden poltres de tortura i caputxes de natzarè -vivim en el millor dels mons possibles, la democràcia de mercat, la societat oberta, un intel·ligent diagnòstic, un més, de Karl Popper- i moren per dotzenes nens sense infància, en la imaginària ecografia tindrien cara de mort, quasi millor, així se'ls escurça el sofriment i no se'ls inflarà la tripa, millor en el limb dels justos (un estat, suposo, anterior a estar mort, el lloc dels "pre-morts") que tancats al tràgic paradís terrenal de Paracuellos de Carlos Giménez, a cura de l'Auxili Social -ara tindrà un altre nom, més tecnocràtic- i la sopa, aigua calenta, raves, oli de ricino, mirant una fotografia del braç incorrupte de santa Teresa o de Franco, l'africà, el nostre Escipió, també africà, "viva España y los españoles", tots morts, la seva bandera i el seu himne: "viva España y Marina D'Or, ciudad de vacaciones".